

VRAGEN EN KORTE MEDEDELINGEN.

Nogmaals : Zeester en prooi. De discussie op p. 218/219 van de vorige afl. is op een dwaal-spoor geraakt. Het bleek mij nl. dat de zeesterren, die aan een te grote prooi ten onder zijn gegaan, steeds Kamsterren (*Astropecten irregularis*) zijn. Zij behoren dus niet tot onze gewone *Asterias rubens*, waarop de beschrijvingen van de wijze van voeden van „de zeester” in leerboeken is gebaseerd. Een fraai voorbeeld is te zien op de foto die Van Deinse op p. 259 van jrg. 21 publiceerde : een Kamster, die klaarblijkelijk de dood vond tengevolge van het verzwelgen van een zaagje (*Donax vittatus*). De heer A. L. Brandhorst te 's-Gravenhage toonde mij eens een exemplaar, waar aan de rugzijde de randen van de schelpen van een Kokkel (*Cardium edule*) doorstaken, en het Rijksmuseum van Natuurlijke Historie bezit een Kamster, waaruit twee exemplaren van de Halfgeknotte strandschelp (*Spisula subtruncata*) van ongeveer 1½ cm lengte zijn geprepareerd. Het is uitgesloten dat zulke gevallen kunstmatig zijn vervaardigd, maar men weet dat *Astropecten* in tegenstelling tot *Asterias*, zijn prooi geheel inslikt, blijkbaar niet altijd met voldoende zelfbeheersing. Het is dus gevaarlijk van „de zeester” te spreken, wat ik als systematicus maar zeggen wou.

C. O. VAN REGTEREN ALTENA.

Inderdaad doen we beter *Asterias rubens* niet de Zeester maar de Gewone zeester te noemen, daar met de term „zeesterren” de gehele orde der Asteroidea wordt aangeduid, waarvan aan onze kust nog twee andere soorten voorkomen : de Kamster (*Astropecten irregularis*) en de Zonnester (*Solaster papposus*).
J. W.

Kraaien en schelpdieren. Kapt. P. de Bruyne te Den Haag schrijft ons, dat hij dikwijls gezien heeft hoe Bonte kraaien gevangen schelpdieren lieten stukvallen op twee stalen petroleum-tanks aan de Tweede Binnenhaven te Vlissingen, op de klinkerbestrating van de steigerdam te Kamperland (N.-Br.) en op de stenen glooiing van de haven van Zierikzee. Als prooien vermeldt hij Kokkels, Mossels, Tapes, Wulken en Hartegels. Meeuwen heeft hij dit hier nooit zien doen. Op 2 Februari 1919 was de havendam te Zierikzee hard bevroren, zodat toen niet alleen de dijkglooiing, maar ook het pad op de kruin hard was. Desondanks bleven de kraaien zich tot de dijkglooiing beperken, wat er wel op wijst dat ze geleerd hadden dat de glooiing het meeste succes opleverde, en dat ze aan die starre zelfdressuur bleven vasthouden ook toen het pad voor hun doel geschikt geworden was.
N. T.

Meeuwen eten mieren. Na vele dagen regenachtig en koud weer was het op 5 Augustus jl. één van de eerste warme zomerdagen. 's Middags zag ik op bepaalde plaatsen — ik was op Vlieland — grote Kapmeeuwen-zwermen met een enkele Stormmeeuw ertussen in de lucht. Je zag ze hupbewegingen maken. Ik hield mijn insectennet hoog in de lucht en fietste zo onder een zwerm door. Bij inspectie van het net bleken er vliegende mieren in te zitten. Het ligt dus voor de hand aan te nemen, dat de meeuwen deze dieren aten. 's Morgens vond ik op de hei onder stenen enkele mieren nesten met mieren, die op het punt stonden uit te zwermen. Door het warme weer zijn natuurlijk in de loop van de dag vele van zulke nesten uitgevlogen, waar de meeuwen hun prooi uit getrokken hebben.
PIET HEYLIGERS.

Hoe verzamelt de Egel bladeren ? Er is nogal eens van gedachten gewisseld over de vraag, op welke wijze de Egel bladeren zou verzamelen voor de inrichting van zijn winterverblijf. Be-weerd werd door sommigen, dat hij zich in de bladeren zou rondwentelen; de bladeren zouden dan op de stekels worden geprikt en zo naar het winterverblijf worden vervoerd. Ik heb me altijd afgevraagd, hoe de Egel ze daar weer van de pennen zou verwijderen ! Zondag 8 Oct. '50 nu zag ik in de hortus „De Wolf” een Egel bezig met het verzamelen van blad. Ik kan u verzekeren, dat er niet één blad op de pennen zat ! Hij bracht ze netjes in zijn bek naar zijn slaapplek. De hortulanus, de heer E. Laarman, vertelde mij, dat hij al eens een half uur

lang zo'n blad-verzamelaar Egel had geobserveerd en ook dit dier gebruikte daarbij uitsluitend zijn bek!

Groningen, Oct. '50.

J. DE JONGE.

Rivierkreeft. Naar aanleiding van het artikel over „De Rivierkreeft in Nederland”, Oct.-nummer van D.L.N., zou ik nog willen opmerken, dat in de jaren 1900—1911 dat ik in Heeze (N.-Br.) woonde, de Rivierkreeft in de Kleine Dommel, een van de bronriviertjes van de Dommel, vrij veelvuldig voorkwam. Ook in de gracht van het kasteel in bovengenoemde plaats werden ze vaak gevangen. Nu kon die gracht doorgespoeld worden met rivierwater, wat waarschijnlijk de oorzaak van hun voorkomen in die gracht was. Op fig. 2 van het artikel staat aan de Kleine Dommel inderdaad een stip. 't Lijkt mij echter zeer waarschijnlijk, dat op veel meer plaatsen in Noord-Brabant, in de Aa, Dommel, Beerse enz. de Rivierkreeft moet voorkomen, of indertijd aanwezig moet zijn geweest.

Misschien niet terzake met het aangehaalde artikel, zou ik nog willen opmerken, dat in bovengenoemde kasteelgracht ook veel zoetwatermosselen voorkwamen. Exemplaren van 12 à 13 cm lengte waren geen zeldzaamheid. In het riviertje werden ze weinig of niet aangetroffen.

Arnhem.

C. M. BLEIJERVELD.

Hoorbaar en Daggauwoog. In aansluiting op de mededelingen van Prof. Tinbergen in D.L.N. van Juni '49, kan ik U mededelen, dat ik op 9 Aug. jl. in mijn tuin op Buddleya een Hoorbaar-werkster (V. crabro) betrapte, die een Daggauwoog, dus inderdaad een grote vlinder, had gevangen en verwerkte.

G. v. d. ZANDEN.

Vogeltrek. Het onderzoek naar de vogeltrek met behulp van geringde vogels is tegenwoordig zo algemeen bekend, dat aansporingen tot medewerking nauwelijks nodig zijn. Iets anders ligt de zaak bij proeven met vogels die behalve een ring ook een kwastje verf hebben gekregen, zodat ze op grote afstand te herkennen zijn. Deze methode heeft belangrijke voordelen boven het ringonderzoek, want praktisch alle gemerkte proefdieren worden een of meer malen gesignaleerd. Het aantal „terugmeldingen” is dan ook vele malen groter dan bij het ringonderzoek. Men behoeft de gemerkte vogels immers niet in handen te krijgen om ze als zodanig te herkennen. Aan de andere kant verliezen de gemerkte vogels hun kenteken weer na enkele maanden ten gevolge van de rui. In deze korte tijd moeten dus zoveel mogelijk waarnemingen worden verzameld.

Gaarne zou ik daarom het volgende in de aandacht willen aanbevelen. De heer Peter Scott, directeur van de Severn Wildfowl Trust heeft de laatste jaren iedere winter een aantal wilde ganzen gevangen en geringd. Deze vogels werden dan bovendien aan buik- en staartveren, die van nature wit zijn, voorzien van een opvallende, felle kleur. De winterbewegingen van deze ganzen en hun voorjaarstrek zullen op grond van de meldingen der gemerkte dieren stellig aan het licht komen. Een van de door Scott geringde ganzen werd reeds in Zeeuws-Vlaanderen geschoten. Het zal dus voor Nederlandse „veldmensen” zeker de moeite waard zijn om goed uit te kijken naar wilde ganzen die in plaats van witte, helgekleurde buik- en staartveren hebben. Gaarne zal ondergetekende de waarnemingen verzamelen en doorzenden aan de Severn Wildfowl Trust.

Noordsingel 158, Middelburg.

T. LEBRET.

Segrijnslak. Op 25 September 1950 vond ik aan de voet van de kerk van Den Burg op Texel een levend exemplaar van de Segrijnslak (*Helix aspersa*). In de Fauna van Nederland (1933) wordt Alkmaar als noordelijkste vindplaats genoemd. Daar ik niet weet of nadien het dier reeds op Texel werd gevonden, vermeld ik de vangst voor alle zekerheid.

J. WILCKE.